

Bilag 119.

DET ØKONOMISKE SEKRETARIAT

Den 20. december 1965.

Om forbrugspåvirkningen af afgiftsforhøjelser og bunden opsparing.

1. I det følgende er foretaget en sammenligning af de forbrugsbegrænsende virkninger af på den ene side de foreslåede forhøjelser af afgifterne på tobak, stærke drikke og benzin og på den anden side en bunden opsparing, lignet på skalaindkomsterne og med samme provenu som de foreslåede afgiftsforhøjelser, der beløber sig til ca. 600 mill. kr.

Da eventuelle forskelle i forbrugspåvirkningen bl. a. kan hænge sammen med, at de forskellige indkomstgrupper belastes i forskellig grad ved henholdsvis afgiftsforhøjelser og påligning af bunden opsparing, har man for at forenkle fremstillingen først (i punkt 2) gennemgået virkningerne under den forudsætning, at den bundne opsparing pålignes således, at den stort set svarer til afgiftsbelastningen i hver enkelt indkomstgruppe. Dernæst drøftes i punkt 3 virkningerne af, at man typisk må regne med, at bunden opsparing har en noget anden incidens end afgiftsforhøjelserne.

2. De forskellige virkninger af henholdsvis afgiftsforhøjelser og bunden opsparing ved samme incidens hænger i høj grad sammen med, at de forskellige grupper, der rammes, i vekslende grad besidder likvide aktiver (bank- og sparekasseindskud, omsættelige værdipapirer) og let tilgængelige lånemuligheder og i vekslende omfang foretager en frivillig opsparing, der ikke er kontraktmæssig bunden i form af forsikringspræmier og afdrag på gæld.

Meget summarisk synes man at kunne regne med tre hovedgrupper og svarende dertil forskellige reaktioner over for henholdsvis afgifter og bunden opsparing.

a) For de personer, der hverken har nævneværdige likvide beholdninger eller foretager frivillig opsparing, der ikke er

kontraktligt bundet — det vil typisk også være grupper med lave indkomster — vil virkningerne af afgiftsforhøjelser og bunden opsparing stort set være den samme; forbruget vil blive reduceret med det opkrævede beløb.

b) Omvendt vil der være grupper, der har så rigelige likvide beholdninger, resp. lånemuligheder, og så stor en frivillig opsparing, at hverken afgiftsforhøjelser eller bunden opsparing vil påvirke forbruget nævneværdigt — det vil typisk være grupper, der også har betydelige indkomster. Et beskedent fald i forbruget kan eventuelt ventes i det omfang, afgiftsforhøjelser fører til reduktion eller bortfald af det afgiftsbelagte forbrug, idet man ikke kan vente, at forbruget af andre varer og tjenester stiger.

c) For det tredje er der endelig grupper, der vel råder over likvide beholdninger og en frivillig opsparing, der ikke er kontraktligt bundet, men hvor hverken beholdninger, opsparing eller indkomst er af en sådan størrelse, at opkrævningen af yderligere beløb til det offentlige er uden større betydning.

For denne gruppe må det forventes, at der både ved afgiftsforhøjelser og ved bunden opsparing bliver tale om nogen reduktion af forbruget, men reduktionen vil uden tvivl blive langt kraftigere ved afgiftsforhøjelser. Dette hænger i høj grad sammen med, at det vil være tillokkende at omflytte andre aktiver til bunden opsparing, mens man ikke vil vente, at disse personer vil reducere deres formue for at opretholde forbruget uændret i tilfælde af afgiftsforhøjelser.

Tilskyndelsen til at dække den bundne opsparing ved en formuebevægelse vil især være betydelig, hvis den bundne opsparing udgør en relativt betydelig del af den lø-